

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-403-0-9>

CHALLENGES OF TODAY'S HIGHER MEDICAL EDUCATION FOCUSED ON THE FORMATION OF A QUALIFIED SPECIALIST

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ, ОРІЄНТОВАНИ НА ФОРМУВАННЯ КВАЛІФІКОВАНОГО ФАХІВЦЯ

Ordatii N. M.

*Ph.D., Assistant at the Department
of Medical Psychology and Psychiatry
National Pirogov Memorial
Medical University
Vinnytsia, Ukraine*

Ордатій Н. М.

*докторка філософії, асистентка
кафедри медичної психології
та психіатрії
Вінницький національний медичний
університет імені М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна*

Ordatii A. V.

*Candidate of Medical Sciences,
Assistant at the Department of Surgery I
National Pirogov Memorial Medical
University
Vinnytsia, Ukraine*

Ордатій А. В.

*кандидат медичних наук,
асистент кафедри хірургії I
Вінницький національний медичний
університет імені М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна*

Anhelska V. Y.

*Senior Lecturer at the Department
of Disaster Medicine and Military
Medicine, National Pirogov Memorial
Medical University
Vinnytsia, Ukraine*

Ангельська В. Ю.

*старша викладачка кафедри
медицини катастроф та військової
медицини, Вінницький національний
медичний університет
імені М. І. Пирогова
м. Вінниця, Україна*

Надання освітніх послуг в умовах ЗВО стоїть перед викликами сучасності у вигляді діджиталізації та формування якісних і доступних знань в умовах війни, плекати професійно орієнтовані риси у здобувачів освіти [1, с. 220]. Швидке форматування наявних матеріалів навчання, оцифрування освіти, призводить до цифрової трансформації, що є результатом суспільного розвитку і вимагає від кожної людини бути готовою прийняти її, використовувати для вирішення повсякденних проблем. Освіта у ЗВО є студентоцентрованою, залежить від потреб студентів, їх зацікавленості у подачі та наповненості матеріалу з дисциплін, оновлення фондів навчальних матеріалів, надання вибору у отриманні освіти у вигляді вибіркових дисциплін, особливим є акцент на формуванні практичних навичок та вмій [1, с. 220; 6, с. 66]. Якість

ВО визначається сформованими та здобутими систематичними професійними знаннями, вміннями, практичними навичками, професійними та загальними компетентностями, а також набором якостей, що стосуються світогляду, цінностей, морально-етичних переконань, громадських якостей. Здобуття вищої освіти регулюється Законом України “Про вищу освіту” від 28 вересня 2017 року № 1556-18. Громадяни України мають право безоплатно здобувати першу вищу освіту на базі державних і комунальних закладах вищої освіти, куди здійснюється набір на конкурсній основі згідно з стандартами вищої освіти [2].

Здобуття якісної медичної освіти є неймовірно важливою в умовах сьогодення з метою формування конкурентоспроможного, високоосвіченого фахівця. Адже суспільство набуває нові форми патології цивілізації (гіподинамія, залежність від гаджетів, підвищення рівня поширення депресивних розладів, тощо) та епідемічні хвороби, що поєднується з психологічними порушеннями. Тому фахівець, який здобуває вищу медичну освіту повинен надавати кваліфіковану та якісну допомогу, здійснювати профілактичні дії серед населення, в тому числі і на основі власного прикладу ставлення до здоров'я [4, с. 32]. Медична освіта повинна опиратись на формування клінічного мислення у здобувачів ВО, що можливо при відпрацюванні вивченого теоретичного матеріалу у вигляді практичних навичок в умовах лікарень чи симуляційних центрів [1, с. 221; 3, с. 29; 6, с. 67]. Заняття на клінічних базах передбачає тісний контакт на вісі людина-людина, адже робота лікаря є безпосередньо контактною з пацієнтами, а не лише з їхніми хворобами, тому необхідно орієнтуватись майбутньому фахівцеві у особливостях вікової та загальної психології для побудови якісного діагностично-лікувального процесу. Запорукою останнього та формування комплаєнсу між пацієнтом та лікарем є набуття комунікативності. Тим більше, що стан пацієнтів переважно потребує терпіння, уваги, прицільного збору анамнестичних даних. Лікарська робота потребує враховування діагнозу, вікових, гендерних, релігійних, політичних, суспільно-культурних особливостей, цінностей та установок і психологічних порушення, що ймовірно супроводжують хворобливий стан пацієнта. Знання вікових особливостей, супутніх психологічних порушень на тлі основного захворювання допоможе орієнтуватись у попередній діагностичній гіпотезі, вибору методу лікування, забезпечить вибір правильної діагностично-лікувальної стратегії. Безпосередньо для самого лікаря ефективний комунікативний процес є не лише помічним в плані лікарської майстерності, а і значим профілактичним засобом щодо власного здоров'я в плані зменшення емоційного вигорання, професійної деформації, засобом уникнення чи врегулювання конфліктних ситуацій в медичній та особистісних

сфера [5, с. 116]. Усе це здобувається та активно реалізується у подальшому завдяки продуманим освітньо-професійним програмам, що містять актуальні дисципліни, орієнтовані на здобуття усіх необхідних у плані професії знань та навичок [2]. Особистісні якості здобувача освіти визначатимуть швидкість та якість засвоєння запропонованого матеріалу в рамках необхідних дисциплін та реалізацію на практичних заняттях [6, с. 67]. З метою відпрацювання та закріплення комунікативних навичок, пропонується використання ігрових сценаріїв, ведення тематичних пацієнтів під куруванням викладача. Відповідно, викладачі повинні бути практикуючими лікарями, щоб демонструвати особливості спілкування власним прикладом, досвідом та моделювати вірні поведінкові стратегії у студентів, які можуть виникати під час роботи. Викладачі у своїй діяльності мають опиратись на особливості педагогічної психології, підбираючи мотиваційні впливи для підвищення пошукової, індивідуальної, наукової роботи серед студентів [1, с. 221; 4, с. 32]. Здобувачі вищої освіти на перших курсах перебувають у юнацькому віці, якому притаманні процеси самоствердження, пошук власних цілей на тлі постійних сумнівів у собі та власному виборі, формування стосунків, та що є актуальним для нас – здобуття майбутньої професії. Усі дії та рішення у цьому віці спроектовані на майбутнє, а тому є важливими, що посилює уже наявну тривожність студентів, що стає виразнішою на тлі інтенсивності у навчанні в умовах медичного ЗВО. Найбільш інтенсивний період інтелектуально-етичного розвитку припадає саме на навчання у ЗВО.

Метою нашого дослідження було визначити рівень впевненості та слабкі місця за допомогою методики С. Райдерса. У дослідженні прийняли участь 30 студентів першого курсу. За результатами тесту діагностовано, що лише 5% студентів впевнені у собі, 60% мають середній рівень впевненості, 25%-знижений рівень, та 10% невпевнені у собі та своїх силах. Самовпевненої поведінки не було діагностовано. Саме тому на нашу думку є важливим на початку навчання у ЗВО підвищувати силу впевненості, розвиток самоповаги та любові, а також вивчення індивідуальної значущості через особистісні роздуми. Позитивний вплив на розвиток навичок саморегуляції та модифікацію поведінки, що є важливим для майбутньої лікарської професії.

Література:

1. Безкоровайна І. М., Воскресенська Л. К., Ряднова В. В. 2023. Особливості медичної освіти в Україні у воєнний час. *Вісник проблем біології і медицини*. 1/168, 2023 Україні. URL: [https://vpbm.com.ua/en/vipusk-1-\(168\),-2023/2023/03/25/osoblivost%D1%96-medichno%D1%97-osv%D1%96/](https://vpbm.com.ua/en/vipusk-1-(168),-2023/2023/03/25/osoblivost%D1%96-medichno%D1%97-osv%D1%96/)

2. Закон України Про вищу освіту. URL:: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

3. Матеріали Науково-методичної міжуніверситетської конференції з міжнародною участю. Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі / За редакцією доктора медичних наук, професора В. Г. Марі-череда. МОЗ України. Одеса : ОНМедУ. 18–20 січня 2023 р.

4. Стратегія розвитку медичної освіти в Україні. URL: https://moz.gov.ua/uploads/1/8475-medical_education_analytics.pdf

5. Чабан О. С. Хаустова О.О. Коваль І. А, та ін., за заг. ред. О. С. Чабана. 2-ге вид., переробл. і доповнене. 2021. Комунікативні навички лікаря : підруч. Для студ. вищих мед. навч. закладів та фахівців прак. мед. К. : Видавець Заславський О.Ю. 434 с.

6. Vizniuk, I., Dzekan, O., Dolynnyi, S., Fomin, O., Fomina, N., & Ordatii, N. (2022). Ukrainian experience of the pedagogical training of medical specialists in the context of European integration processes. *Revista Eduweb*, 16(4), 65–77 с. URL: <https://revistaeduweb.org/check/16-4/6-65-77.pdf>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-403-0-10>

PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL STAFF IN THE CONTEXT OF ENVIRONMENTAL TRAINING OF FUTURE NAVIGATORS

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧІВ У КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІВ

Popkov B. I.

*Senior Lecturer at the Department of
Tactics and Combined Military
Disciplines, Institute
of the Naval Forces
National University
“Odesa Maritime Academy”
Odesa, Ukraine*

Попков Б. І.

*старший викладач кафедри тактики
та загальновійськових дисциплін
Інститут Військово-Морських Сил
Національного університету
«Одеська морська академія»
м. Одеса, Україна*

Професія викладача у морському закладі вищої освіти має міжгалузевий характер. Вона охоплює декілька складників зокрема: морську діяльність, ґрунтовні знання технічних дисциплін, правові та психолого-педагогічні знання, і обумовлює різні траєкторії підвищення рівня кваліфікації викладачів. Екологічна підготовка викладачів-